

7/1418

T.C.
TARIM VE KÖYİŞLERİ BAKANLIĞI
Araştırma Planlama ve Koordinasyon
Kurulu Başkanlığı

SAYI : KDD.SÖ.1.01/ 5810
KONU : Yazılı Soru Önergeleri

24.../11/2003

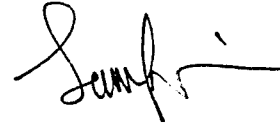
21 KASIM 2003

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İLGİ: 13.11.2003 tarih ve KAN.KAR.MD.A.01.0.GNS.0.10.00.02-3538 sayılı yazınız.

İlgi yazınız ekinde alınan Adana Milletvekili Prof.Dr.N.Gaye ERBATUR'a ait 7/1416-3538 ve Afyon Milletvekili Halil ÜNLÜTEPE'ye ait 7/1418-3540 esas nolu yazılı soru önergelerine ilişkin Bakanlığımız görüşleri ekte sunulmuştur.

Bilgilerinize arz ederim.

Sami GÜÇLÜ
Bakan

EKLER:

- EK- 1 : Görüş 7/1416-3538 (1 adet- 1 sayfa)
EK- 2 : Görüş 7/1418-3540 (1 adet- 2 sayfa)

YAZILI SORU ÖNERGESİ

Önerge Sahibi : Halil ÜNLÜTEPE
Afyon Milletvekili

Esas No : 7/1418-3540

SORU 1) Bakanlığımızca haşhaş ekim alanlarının daraltılması Afyon'da haşhaş ekimi yapan çiftçilerimizi mağdur etmiştir. Mevsim ve diğer faktörler göz önüne alındığında çiftçilerimiz ürün çeşitlemesine ve alternatif tarıma yönelememektedir. Çiftçilerimiz haşhaş ekim alanlarının daraltılması nedeniyle meydana gelen mağduriyetlerinin giderilmesi konusunda bir çalışma yapacak mısınız?

CEVAP 1) Bakanlar Kurulunca her yıl belirlenen ve haşhaş ekimine izin verilen yerlerde Toprak Mahsulleri Ofisi tarafından yapılan planlama çerçevesinde 15 il'de yaklaşık 150.000 üretici tarafından Birleşmiş Milletler Teşkilatınca verilen 700.000 dekar limit dahilinde haşhaş ekimi ve çizilmemiş haşhaş kapsülü üretimi yapılmaktadır. Üretilen haşhaş kapsülleri Afyon İli Bolvadin İlçesinde kurulu bulunan yıllık 20.000 ton haşhaş kapsülü işleme kapasitesine sahip Afyon Alkaloidleri Fabrikasında işlenmekte olup, elde edilen uyuşturucu maddeler ile yurtiçi ihtiyacı karşılandıktan sonra bakiye %95'lik kısmı ihraç edilmektedir.

Birleşmiş Milletler istatistiklerine göre 2003 yılına 275 ton morfin stoku devretmiştir. Dünya yasal tüketimi de 240 ton civarında olduğundan, yasal haşhaş ekimi yapan ülkelerin haşhaş ekimini azaltmaları yönünde Birleşmiş Milletler Teşkilatının Hükümetlere tavsiye kararları bulunmaktadır.

Ülkemizde son yıllarda haşhaşın alternatifi olan şekerpancarı ve tütün üretiminde kısıtlamalara gidilmesi nedeniyle haşhaş ekimine yönelmeler olmuştur. İklim şartlarının da olumlu gitmesi neticesinde bu yıl Afyon Alkaloidleri Fabrikasının iki yıllık kapsül ihtiyacını karşılayacak düzeyde haşhaş kapsülü üretimi gerçekleştirilmiştir. 2002/2003 üretim döneminde 191.205 üreticiye 1.497.113 dekar alanda haşhaş ekim izni verilmiş olup, 994.309 dekar hasat alanından 47.618 ton haşhaş kapsülü üretimi gerçekleşmiştir. Üretim fazlalığının devam etmesi durumunda Birleşmiş Milletler Uyuşturucu Maddeler Kurulunca ülkelere verilen haşhaş ekim limitlerinde resmi indirime gidilebilecektir.

Gerek dünya stoku, gerekse ülkemiz stoku dikkate alınarak Birleşmiş Milletler Teşkilatının tavsiyesi doğrultusunda, ülkemizde haşhaş tarımının sürdürülebilir olması düşünülerek 2003/2004 tarım döneminde ekim alanlarının yeniden düzenlenmesine ihtiyaç duyulmuştur.

Bu itibarla, haşhaş ekilişi yapılan yerleşim birimlerinin geçmiş yıllardaki ekim ve üretim potansiyelleri dikkate alınarak verilecek izin belgesine göre ekim limitleri ayrı ayrı belirlenmiştir. Bu limit geçen yıl ki izin verilen alanların yarısı olacak şekilde ilçe bazında planlanmıştır. 700.000 dekarlık limit dahilinde her üreticiye 3 tarlasında 15 dekarlık haşhaş ekim izni verilmektedir.

SORU 2) Haşhaş, kaliteli ve nitelikli bir şekilde yetişebilmesi için en uygun ortamı bulduğu Afyon iline adını vermiş ve bölge halkı için oldukça önemli bir bitkidir. Burada üretimi yapılan haşhaş diğer bölgelerden üretilenlerden büyük farklılık arz etmektedir. Bu nedenle haşhaş kotasının Afyon ili için uygulanmaması mümkün müdür?

CEVAP 2) Birleşmiş Milletler Teşkilatınca ülkemize verilen 700.000 dekarlık ekim limitinin, 140.000 dekarlık kısmı Afyon İline verilmiştir. Haşhaş ekiminin en fazla olduğu geçen yıl Afyon İlinin genel ekim alanı içerisindeki payı % 17 iken , bu yılki ekim planlaması sonrasında Afyon İlinin payı % 20 seviyesinde tutulmuştur.

SORU 3) Burada geçimini haşhaş ekerek sağlayan çiftçilerimizin ekim alanları daraltılmadan üretime devam edebilmeleri konusunda Bakanlığımız nasıl bir çözüm ortaya koyacaktır.

CEVAP 3) Ülkemizde bu yıl haşhaş ekim alanlarından 47.618 ton haşhaş kapsülü üretimi gerçekleştirilmiştir. Bu miktar Afyon Alkaloid Fabrikasının 2 yıllık haşhaş kapsülü ihtiyacını karşılayacak düzeydedir. Haşhaş kapsülü stokların eritilmesi sonrasında, fabrika ihtiyacı dikkate alınarak ekim alanlarının yeniden düzenlenmesine gidilebilecektir.

SORU 4) Haşhaş ekimi 1970'li yıllarda ABD baskısı ile yasaklanmıştır. CHP ülkede neyin ne kadar ekileceğine Türk Halkı karar verir diyerek yasağı kaldırmış ve ekimi serbest bırakmıştı. Bugünkü kota uygulamasında da herhangi bir ülkenin veya IMF gibi bir kuruluşun talebi olmuş mudur?

CEVAP 4) Bilindiği üzere Dünyada uyuşturucu maddelerin ekimi, üretimi, ithali ve ihracını 1961 TEK Sözleşmesi düzenlemektedir. Türkiye'nin imza koyduğu ve 1967 yılında Bakanlar Kurulu Kararıyla onaylanarak yürürlüğe giren Sözleşme Dünyadaki uyuşturucu madde işlerinin tek elden yürütülmesi hükmünü getirmekte ve Birleşmiş Milletler Teşkilatının uyuşturucu maddelerin kontrolü hususundaki yetkisini kabul etmektedir.

Birleşmiş Milletler Teşkilatı bünyesinde yer alan Uluslararası Uyuşturucu Maddeler Kontrol Kurulunca (INCB), her yıl üye ülkelerin katılımıyla uyuşturucu maddelerin ekimi üretimi, ticareti ve kaçakçılığı konularında toplantılar yapılmakta, bu toplantılarda alınan kararların uygulanması yönünde ülkelere tavsiye ve telkinlerde bulunmaktadır. Birleşmiş Milletler Uyuşturucu Maddeler Kontrol Kurulu'nun 2003 yılı raporlarında, dünya yasal uyuşturucu madde arz ve talebi arasındaki dengenin devam ettirilmesi ve kaçakçılığın önlenmesi maksadıyla yasal haşhaş ekimi yapan ülkelerin ekim alanlarını azaltmaları yönünde tavsiye kararları bulunmaktadır. Bu kararlar doğrultusunda önemli yasal haşhaş üreticisi ülkeler olan Avustralya, İspanya, Fransa gibi ülkeler haşhaş ekim alanlarını kısıtlama yönüne gitmişlerdir. Dünya haşhaş ekim alanları ile ilgili Birleşmiş Milletler Teşkilatı, Uyuşturucu Maddeler Kontrol Kurulu(INCB) dışında yetkili bir kuruluş bulunmamaktadır.